

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bruxelles, den 18. maj 2006

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

Service direktivet og det danske uddannelsessystem

Med henvisning til de igangværende forhandlinger om EU-Kommissionens forslag til direktiv om handel med tjenesteydelser i det indre marked (Service direktivet) ønsker DLI at henlede medlemmerne af Folketingets Europaudvalgs opmærksomhed på den uklare situation, som Service direktivet kan medføre for det danske uddannelsessystem, hvis det vedtages i den form, som Kommissionen har foreslået.

I Kommissionens foreliggende direktivforslag er der således to områder som giver anledning til bekymring blandt såvel de danske som de europæiske lærerorganisationer. Først og fremmest er det vores opfattelse, at uddannelse skal undtages fra direktivets anvendelsesområde, da EU-traktaten entydigt henlægger beslutningskompetencen på uddannelsesområdet til medlemsstaterne. Dertil skaber Kommissionens tekstforslag – ikke mindst på grund af den uklare europæiske retstilstand omkring begreberne ”forsyningspligtigheder” og ”tjenesteydelser af almen økonomisk interesse” – ikke tilstrækkelig klarhed om vilkårene for den fremtidige udførelse af offentlige tjenesteydelser. Det er ganske enkelt uklart hvilke offentlige ydelser, der vil være omfattet af direktivet.

Ud fra det synspunkt, at retten til at organisere, finansiere og regulere uddannelsessektoren bør ligge fuldt og helt hos de nationale regeringer, opfordrer DLI derfor til, at Danmark i de videre forhandlinger arbejder for en eksplicit, generel undtagelse af uddannelsesområdet fra Service direktivet. Subsidiært må der indføres en bestemmelse, som giver det enkelte medlemsland ret til at fortolke, hvilke uddannelser der hører under det nationale uddannelsessystem, således som det blev foreslået af Europa-Parlamentet. Denne fortolkningsret bør ikke kunne anfægtes gennem retssag ved EF-Domstolen

I Kommissionens forslag vil situationen vedrørende offentlige tjenesteydelser efter lærerorganisationernes opfattelse være den, at beslutningen om, hvorvidt en given uddannelsesydelelse skal anses som en rettighed for borgerne eller en service, som kan handles på det frie marked, overlades til EF-Domstolen. Principielt bør EU's lovgivende institutioner for det første sikre klare regler, men for det andet vækker det bekymring, at ansvaret for fortolkning af anvendelsesområdet overlades til EF-Domstolen, som gennemgående anvender en vidtgående tolkning af EU-retten. Der tegner sig således i domstolens afgørelser en klar tendens til liberalisering og harmonisering.

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærereforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskoler Lærereforening
- Efterskolernes Lærereforening
- Formidlerne
- Frie Grundskoler Lærereforening
- Gymnasieskolernes Lærereforening
- Handelsskolernes Lærereforening
- Københavns Lærereforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærereforeningen af 1981

En anden årsag til, at lærerorganisationerne ønsker en eksplicit undtagelse er, at signalerne fra den danske regering kan skabe uklarhed. I et tidligere brev af "dato" til DLI skriver statsminister Anders Fogh Rasmussen således: *"Det er væsentligt for regeringen, at direktivforslaget ikke kommer til at indeholde formuleringer, som vil kunne opfattes således, at Traktatens tjenesteydelsesbegreb kommer til at omfatte dele af uddannelsessystemet, der ikke hidtil har været omfattet."* I en tale på Københavns Universitet den 21. april 2006 sagde Statsministeren derimod bl.a.: *"For det andet skal vi sætte os som mål at skabe et reelt indre marked for forskning, udvikling og uddannelse."*¹

Med et indre marked for uddannelse gives der køb på en række af de uddannelsespolitiske virkemidler, som er af afgørende betydning for det danske uddannelsessystem. Den uddannelsespolitiske "værktøjskasse" omfatter såvel indholdsstyring og kvalitetskontrol af de tilskudsberettigede uddannelser som uddannelsesinstitutionernes forvaltning, antal, geografiske dækning og beliggenhed. Disse styringsredskaber spiller man sig af hånden ved en markedsgørelse.

DLI mener, at uddannelse på alle niveauer er et væsentligt kulturbærende element, som er medvirkende til at fremme social sammenhængskraft, integration og demokrati. Med Servicedirektivet i den foreslåede form er der risiko for, at man tager de første skridt mod at gøre uddannelse til en handelsvare. Handel med uddannelse står i modsætning til Lissabon-strategiens mål for uddannelse om at højne kvaliteten og sikre lige adgang for alle, idet betingelserne for bl.a. kvalitets- og indholdsstyring, videndeling og idémobilitet svækkes under markedsvilkår. Samtidig vil øget markedsgørelse af uddannelsesområdet anfægte medlemslandenes traktatfæstede ret til selv at organisere deres uddannelsessektor.

Vedlagte notat beskriver de problemstillinger, som direktivforslaget i sin nuværende giver anledning til. DLI stiller sig naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad

¹ <http://www.statsministeriet.dk/Index/dokumenter.asp?o=2&n=0&d=2569&s=1>